

JE NAŠE FIRMA PŘIPRAVENA NA BREXIT?

Konec přechodného období znamená odchod Velké Británie (VB) z jednotného trhu a celní unie Evropské unie (EU). Bude tak ukončen volný pohyb osob, zboží a služeb mezi VB a EU. **Od 1. ledna 2021 nastanou zásadní změny, a to za všech okolností, ať již mezi EU a VB bude uzavřena dohoda o budoucím partnerství či nikoli.**

Níže Vám přinášíme stručný seznam změn a kroků, který by Vám mohl pomoci se v této oblasti lépe zorientovat. Sami si můžete zkusit vyplnit, jak je Vaše firma na brexit připravena.

Pohyb zboží

Od 1. ledna 2021 již VB nebude součástí celní unie EU. Na veškeré zboží obchodované mezi EU a VB se budou uplatňovat celní formality, stejně jako při obchodování s jinými třetími zeměmi (např. s USA, Austrálií nebo Indií). Tato situace nastane v každém případě, a to i když bude uzavřena s VB dohoda a vytvořena zóna volného obchodu, v níž bude zavedeno nulové clo a nulové kvóty na zboží a v níž bude probíhat spolupráce v oblasti cel a regulace. České firmy se proto musí seznámit s formalitami a postupy jak na britské, tak na unijní straně.

Celní formality

- V naší firmě jsme vytvořili personální, administrativní a technické podmínky pro vypracování a správu celních prohlášení (např. zažádání o čísla EORI, protože čísla EORI vydaná VB už v EU nebudou platná).
- Zabývali jsme se praktickým vypracováním celních prohlášení (uvedením celního čísla zboží podle celního sazebníku EU, upřesněním příslušných kódů pro celní režimy).
- Zjistili jsme si informace o tom, jaké další dokumenty jsou požadovány pro celní odbavení.

- Známe praktický postup celního odbavení (předložení zboží k proclení, celní kontroly atd.) na příslušných celních úřadech.
- Uvažovali jsme o způsobech pokračování ve stávajících dodavatelských / odběratelských / partnerských vztazích (hodnotových řetězcích) s VB a případně o jejich pokrytí prostřednictvím zvláštních celních postupů (např. aktivního a pasivního zušlechťovacího styku).
- Víme, že pro dočasně vyvezené zboží z EU, které se má vrátit zpět z VB do EU v nezměněném stavu, musí být od 1. ledna 2021 použit buď formální celní režim, nebo alternativně režim ATA Carnet.
- Jsme si vědomi možnosti pověřit externího poskytovatele celních služeb zpracováním výše uvedených celních formalit.

DPH a spotřební daň

- Víme, že od 1. ledna 2021 při dovozu zboží z VB na území EU bude vybírána daň z přidané hodnoty (DPH). Použije se stejná sazba jako v případě dodávek téhož zboží v rámci EU.
- Je nám známo, že od 1. ledna 2021 zboží vyvážené z EU bude od DPH osvobozeno, pokud vývozce doloží, že zboží opustilo EU. České firmy se musí seznámit s postupy v oblasti DPH pro obchodování s VB, která se stane třetí zemí.
- Jsme informováni, že od 1. ledna 2021 se při dovozu zboží z VB, které podléhá spotřební dani (alkoholické a tabákové výrobky), se spotřební daň vybírá a je splatná při uvedení zboží na trh. Je možné, že v budoucnu bude zboží dovážené z VB také předmětem antidumpingových či vyrovnávacích opatření.
- Víme, že se od 1. ledna 2021 na obchod s VB vztahují pravidla EU zakazující či omezující dovoz nebo vývoz určitého zboží z důvodu veřejného pořádku, jako je ochrana zdraví, bezpečnosti a životního prostředí (dovoz a vývoz léků, odpadu, vojenského materiálu, ohrožených druhů rostlin a živočichů atd).

Zákazy a omezení

- Seznámili jsme se s evropskými a českými regulačními předpisy ohledně zákazů a omezení vztahujících se na pohyb zboží z/do třetích zemí (např. kontrola zboží, kontrola příjemců zboží, kontrola zamýšleného použití).
- Jsme si vědomi existence orgánů odpovědných za oznámení nebo schválení vývozu/dovozu, jakož i procesu podávání žádostí a požadavků na dodržování (compliance) předpisů a pravidel pro firmy (jmenování osoby odpovědné za vývoz, příprava pracovních a organizačních pokynů pro kontrolu vývozu).
- Jsme připraveni na to, že u zásilek zboží z VB přechází oznamovací povinnost na české firmy. Z českých distributorů britského zboží se tak stanou dovozci.

Cla a pravidla původu

- Celní sazby: Jsme si vědomi toho, že pokud EU a VB neuzavřou dvoustrannou dohodu o volném obchodu, vzájemný obchod bude podléhat dovozním nebo vývozním clům WTO.
- Pravidla původu: V případě budoucí dohody o volném obchodu mezi EU a VB využijeme celní preference. Od 1. ledna 2021 bude nutné prokázat status původu obchodovaného zboží pro případný nárok na preferenční zacházení. Zboží, které nesplní požadavky týkající se původu, bude podléhat clu. V tomto ohledu se připravujeme na výpočty preferenčního původu v EU a na výrobu listinných důkazů o původu.
- Prohlášení dodavatele: Bereme v úvahu skutečnost, že interní EU prohlášení dodavatele (SD) a dlouhodobá prohlášení dodavatele (LSD) nemusí být pro zboží se statusem preferenčního původu od 1. ledna 2021 vydávány britským firmám nebo britskými firmami.
- Primární materiály: Naše firma nakupuje primární materiály z VB pro další zpracování. Od 1. ledna 2021 tyto materiály již nebudou započítány do celkové hodnoty k dosažení preferenčního původu konečného produktu v EU. S ohledem na možnou ztrátu preferenčního původu souvisejícího s obchodem s dalšími smluvními partnery EU (např. Jižní Korea, Jihoafrická republika) jsme analyzovali naše dodavatelské struktury a možnost přemístění dodavatelů z VB do dalších zemí EU-27.
- Jsme připraveni na to, že od 1. ledna 2021 musí čeští dovozci požadující preferenční zacházení v EU zajistit, aby vývozce z třetí země (včetně VB) doložil, že zboží splňuje požadavky týkající se preferenčního původu.

Osvědčení a povolení výrobků, požadavky na usazení, označování

- Jsme připraveni na to, že od 1. ledna 2021 budou EU a VB tvořit dva oddělené regulační a právní prostory. To znamená odlišná pravidla pro uvádění zboží na trh, odlišná technická pravidla, normy pro oblast bezpečnosti a životního prostředí a vzájemné uznávání. Zboží vyvážené z EU do VB, u kterého se tato pravidla uplatňují, bude podrobováno kontrolám britských institucí (unijní licence či schválení nebudou stačit) a naopak.
- Je nám známo, že od 1. ledna 2021 se firmy z ČR, které v současnosti provozují distribuci výrobků pocházejících z VB, stanou vývozci či dovozci výrobků, jež uvádějí na trh EU. Budou proto muset splňovat povinnosti vývozce či dovozce podle souvisejících pravidel EU.
- Připravujeme se na získání osvědčení pro výrobky v některé ze zemí EU, jelikož osvědčení nebo povolení vydaná britskými orgány nebo subjekty se sídlem ve VB

již nebudou platná pro uvádění výrobků na trh EU. Pokud je nutné osvědčení vydané oznámeným subjektem EU (např. u některých zdravotnických prostředků, strojních zařízení, osobních ochranných prostředků nebo stavebních výrobků), nebudou již výrobky, jejichž osvědčení bylo vydáno subjektem se sídlem ve VB, moci být uvedeny na trh EU.

- Víme, že od 1. ledna 2021 označení zboží uváděného na trh EU, na němž jsou uvedeny subjekty nebo osoby usazené ve VB, již nebude splňovat požadavky EU týkající se označování.

REACH

Chemické látky určené pro jednotný trh EU vyžadují registraci podle nařízení REACH od jedné metrické tuny ročně. Značná část registrací těchto látek se uskutečňuje ve VB. Mnoho dovozců využívá pro tuto registraci u Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) poskytovatele služeb se sídlem ve VB. Po brexitu již tento postup nebude možný. Po odchodu VB z EU musí české firmy věnovat větší pozornost registracím REACH, které byly registrovány ve VB.

- Identifikovali jsme námi zakoupené látky, které byly registrovány u ECHA institucemi ve VB.
- Jsme si vědomi, že musíme pravidelně kontrolovat platnost registrace těchto látek.

Doprava

- Kabotáž: Víme, že podle pravidel pro evropskou kabotáž mohou převážet zboží z jedné členské firmy EU do dalších zemí EU bez dalších povolení pouze logistické firmy se sídlem v EU.
- Silniční doprava: Jsme si vědomi, že bychom měli být připraveni na zvýšenou byrokracii v souvislosti s přepravou zboží prostřednictvím silniční dopravy. S tím bude také spojena výrazně delší čekací doba na hranici VB nebo v přístavních terminálech.
- V rámci logistiky počítáme s tím, že od 1. ledna 2021 nebudou podnikatelé v silniční dopravě, kteří jsou usazeni ve VB, držiteli licence EU a nebudou tak moci využívat automatických práv na přístup na jednotný trh (především práva dopravců uskutečňovat jízdy a přepravovat zboží v celé EU). Nebude-li dosaženo žádné dohody mezi EU a VB, budou dopravcům z EU pro jízdy do VB a dopravcům z VB pro jízdy do EU k dispozici omezené kvóty, které jsou již nyní dostupné v rámci mechanismu Evropské konference ministrů dopravy (ECMT).
- Naše firma již zkoumala možnost využívat služeb britské spediční firmy pro expedici zboží na území VB nebo firmy z členského státu EU pro expedici na území EU.

- Řidičské průkazy: Počítáme s tím, že od 1. ledna 2021 se již nebudou řidičské průkazy automaticky v EU a VB vzájemně uznávat. Uznávání řidičských průkazů vydaných ve VB bude upraveno na úrovni jednotlivých členských států. Pro další informace je potřeba konzultovat odpovědný orgán příslušného členského státu.
- Železniční doprava: Víme, že od 1. ledna 2021 již nebudou v EU platné licence pro železniční podniky vydané ve VB a naopak. Platit již nebudou ani osvědčení nebo licence vydané ve VB strojvedoucím pro obsluhu hnacích vozidel a vlaků v železničním systému EU a naopak. Železniční podniky z EU i VB, které poskytují služby přes společné hranice, budou muset splňovat právní požadavky platící jak v EU, tak ve VB. To se týká i licencí a osvědčení o bezpečnosti vydávaných železničním podnikům, povolení pro kolejová vozidla a licencí personálu (strojvedoucích).
- Letecká přeprava: Jsme informovaní o možných změnách a narušení letových řádů. Víme také, že některé letecké společnosti již do svých všeobecných obchodních podmínek zahrnuly ustanovení o brexitu, podle kterého mohou letenky do VB ztratit platnost.
- Víme, že držitelé provozních licencí pro komerční leteckou přepravu cestujících, pošty nebo nákladu udělených příslušným orgánem ve VB, již nemohou od 1. ledna 2021 poskytovat služby letecké dopravy v EU. Letečtí dopravci z EU a držitelé osvědčení o bezpečnosti v letectví od příslušných orgánů EU musí zajistit a po celou dobu poskytování svých služeb splňovat požadavky EU. Tyto požadavky se mimo jiné týkají i umístění hlavní obchodní činnosti a většinového vlastnictví a kontroly subjektem z EU.

Uznávání odborných kvalifikací

- Ověřili jsme uznání odborných kvalifikací u našich zaměstnanců. Od 1. ledna 2021 se v ČR (a celé EU) neuznávají odborné kvalifikace nově získané ve VB. Nebude již platit zjednodušený – a v některých případech automatický – režim uznávání kvalifikací v zemích EU, který umožňuje odborníkům (např. lékařům, zdravotním sestrám, lékárníkům, právníkům, architektům nebo inženýrům), aby se pohybovali a poskytovali služby v celé EU i ve VB. Uznávání kvalifikací získaných v členských státech EU bude na území VB předmětem britského práva. Státní příslušníci VB bez ohledu na to, kde svou kvalifikaci získali, a občané EU, kteří získali kvalifikaci ve VB, budou muset k 31. prosinci 2020 dosáhnout uznání jejich kvalifikace v příslušném státě na základě pravidel dané země pro státní příslušníky třetích zemí nebo pro kvalifikace ze třetích zemí.

Finanční služby a pojištění

- Jsme připraveni na to, že od 1. ledna 2021 přestanou platit na území EU povolení či „pasy“ vydané britskými orgány za účelem poskytování finančních služeb.

Obdobně subjekty z EU nebudou moci používat „pasy“ svého domovského státu k poskytování finančních služeb do a ve VB. Poskytování těchto služeb v členských státech EU bude možné podle příslušných pravidel pro třetí země, která se používají v daném členském státě. Poskyvatelé finančních služeb z EU vykonávající činnost ve VB by se rovněž měli připravit tak, aby dodrželi všechna příslušná pravidla platící od 1. ledna 2021 ve VB. Pojišťovací subjekty, banky, investiční podniky, obchodní systémy i ostatní poskyvatelé finančních služeb v ČR by měli dokončit a provést přípravná opatření nejpozději do dne 31. prosince 2020, aby byli připraveni na změny, které nastanou bez ohledu na výsledky jednání.

- Investice: Vyjednání nové dohody o ochraně investic může nějakou dobu trvat. Pro české investory znamená brexit konec ochrany evropských investorů ve VB dle práva EU. Tato ochrana znamená, že je dodržována zásada nediskriminace, existují záruky týkající se přístupu na trh a není uplatňován zákaz omezení pohybu kapitálu a plateb. Jsme si vědomi, že až do možného uzavření dohody o ochraně investic nebudou ve VB existovat žádné záruky týkající se přístupu na trh nebo záruky ohledně pohybu kapitálu a plateb za investice.
- Kontrola pojistných smluv: Víme, že britské pojišťovny již nebudou podléhat schválení Solvency II (evropský systém dohledu nad pojišťovnictvím) pro poskytování služeb v EU z důvodu ztráty takzvaného „pasu EU“, a budou proto považovány za pojišťovací společnosti ze třetích zemí. Směrnice o zprostředkování pojištění a budoucí směrnice o distribuci pojištění se na tyto subjekty také přestanou vztahovat, takže se již nebudou moci účastnit tzv. oznamovacího postupu.
- Pro pojišťovny: Zkoumali jsme naše stávající smlouvy vzhledem k dopadu brexitu na naše právo poskytovat pojišťovací služby.
- Pro firmy: Uvažovali jsme o změně poskytovatele pojištění na pojišťovnu se sídlem v EU.
- Audit: Od 1. ledna 2021 budou auditoři z VB považováni za auditory ze třetích zemí a již nebudou statutárními auditory ve smyslu směrnice o statutárních auditech. Víme, že musíme zvážit možnou změnu auditorů, abychom minimalizovali jakékoli negativní důsledky.

Pohyb osob a zaměstnanců

- Kontroly osob a víza: Jsme si vědomi, že od 1. ledna 2021 bude se státními příslušníky VB cestujícími do EU a do schengenského prostoru zacházeno jako s cestujícími ze třetích zemí. Znamená to nutnost splnění podmínek vstupu státních příslušníků třetích zemí, kontroly na hranicích nebo fakt, že doba trvání zamýšlených pobytů na území členských států EU nesmí během 180 dnů po sobě jdoucích přesáhnout v součtu 90 dní.

- Víme, že ukončení volného pohybu osob mezi VB a EU bude mít za následek nutnost mít povolení k pobytu a pracovní povolení pro osoby, které služebně cestují do VB a pobývají tam.
- Protože pravidelně vysíláme zaměstnance do VB, jsme si vědomi, že bychom měli v nových smlouvách mít ustanovení, která zajistí pokrytí dodatečných nákladů, případně že k existujícím smlouvám musíme uzavřít dodatky, které zajistí úhradu dodatečných nákladů.
- Jsme informováni, že při překračování hranic mezi VB a EU nebude platit povinnost mít vízum.

Smlouvy

Vystoupení VB z EU může mít od 1. ledna 2021 dopad na současný smluvní vztah, např. kvůli novým celním tarifům nebo možným výkyvům měn. Je třeba, aby to společnosti promítly do nových smluv např. zahrnutím nových podmínek nebo dodatky ke stávajícím smlouvám. Další možností je uzavřít krátkodobější smlouvy, aby bylo možné odhadnout ekonomické dopady vystoupení VB z EU na firmu a zohlednit je v nových smlouvách. Vypořádat se s aktuálními smlouvami je mnohem obtížnější. Aby se předešlo sporům, je vhodné preventivně přidat ke stávajícím smlouvám doplňková ustanovení.

- Kontrola smluv: Naše firma upravuje smlouvy s dodavateli / odběrateli / partnery tak, aby zohledňovaly rizika spojená s výstupem VB z EU.

Duševní vlastnictví

- Víme, že od 1. ledna 2021 budou stávající jednotná práva duševního vlastnictví EU (ochranné známky EU, průmyslové vzory Společenství, odrůdová práva Společenství a zeměpisná označení) v souladu s dohodou o vystoupení i nadále chráněna, avšak veškerá nová jednotná práva EU budou mít omezenou územní působnost, protože ve VB pozbydou platnosti. Přijímáme nezbytná opatření k zajištění ochrany budoucích práv duševního vlastnictví ve VB.
- Právo na ochranu: Připravujeme se na to, že od ledna 2021 budou muset být práva průmyslového vlastnictví ve VB registrována na národní úrovni nebo prostřednictvím ochranných známek IR, aby bylo možné získat práva na ochranu v jurisdikci VB.
- Označení CE: Naše firma uvádí na trh VB výrobky označené značkou CE. Ověřili jsme si proto, zda budou po odchodu VB z EU změněny bezpečnostní standardy produktů ve VB. Tyto změny nemusí platit hned od začátku ledna, může k nim docházet i později. Pokud ke změnám dojde, přizpůsobíme naše výrobky příslušným bezpečnostním požadavkům.

- Normy a standardy produktů: Ve stávajících smlouvách je (většinou) uvedeno, kdo má nést dodatečné náklady na požadavky na testování a certifikaci. V nových smlouvách zajistíme, aby si strany rozdělily náklady, které jsou již známy, přičemž je třeba tyto náklady co nejpřesněji předvídat.

Společnosti s ručením omezeným

V současné době může být společnost zaregistrována ve VB a přitom mít provozovnu nebo hlavní místo podnikání v některém z členských států EU. Od 1. ledna 2021 budou tyto firmy společnostmi ze třetích zemí a nebudou automaticky uznávány. Členské státy nebudou povinny uznat právní subjektivitu (a tím i omezené ručení) společností, které jsou zapsané ve VB, ale mají ústřední správu nebo hlavní provozovnu v členských státech EU-27. V důsledku toho tyto firmy v závislosti na příslušné vnitrostátní nebo mezinárodní právní úpravě nemusí mít v EU procesní způsobilost a za dluhy společnosti mohou osobně ručit akcionáři či společníci.

- Jsme si vědomi, že od 1. ledna 2021 nemusí mít britské firmy a pobočky britských firem procesní způsobilost a za dluhy společnosti mohou osobně ručit akcionáři či společníci.
- V případě firem zaregistrovaných ve VB, které mají ústřední správu nebo hlavní provozovnu v EU, se doporučuje vyhledat právní poradenství a podniknout všechny nezbytné kroky k tomu, aby se tyto firmy nechaly zaregistrovat v některém z členských států EU.

Předávání a ochrana údajů

Do konce přechodného období (do 31. prosince 2020) je VB vázána právními předpisy EU o ochraně osobních údajů. V současnosti proto lze předávat osobní údaje z EU do VB bez jakýchkoli omezení. Od 1. ledna 2021 může předávání osobních údajů do VB pokračovat, ale bude potřeba, aby bylo v souladu se zvláštními pravidly a zárukami EU týkajícími se předávání osobních údajů do třetích zemí (dle GDPR nebo směrnice o prosazování práva).

- Víme, že bez rozhodnutí o přiměřenosti mohou být osobní údaje předány do třetí země, pouze pokud bude formou záruk zajištěna odpovídající úroveň ochrany osobních údajů. Co jsou to příslušné záruky, vyplývá z čl. 46 odst. 2 směrnice GDPR a mohou spočívat např. ve vytvoření standardních smluvních doložek nebo ve výslovném souhlasu stran.
- Přijímáme nezbytná opatření k zajištění souladu veškerého předávání osobních údajů do VB s právem EU v oblasti ochrany údajů bez ohledu na to, zda bude přijato rozhodnutí EU o odpovídající ochraně ve vztahu k VB.

- Pokud jsou osobní údaje předány do třetí země bez příslušných záruk, existuje riziko významných pokut. Naše firma proto nejprve určila, které procesy mohou být ovlivněny, a následně jsme provedli úpravy. Rovněž jsme revidovali dokumenty, jako jsou např. informační požadavky.

Zpracoval: Odbor legislativy, práva a analýz

Datum: 14. 12. 2020